

165 Dis. IV. Part. IV. an Deo cōcur:cū cauſ: sec. 166

influit in illum effectum, sed immediatē potest cognoscere, nihil tamen producendo ad extra; nec enim ubiquitas Dei colligitur ex eius operatione, quidquid in contrarium velint Thomistæ; cognoscit ergo immediate effectus causarum secundarum, non tamen immediate influit in illos.

Ad decimā quintam.

Ad decimam quintam respondet illas omnes authoritates in legitimo sensu posse intelligi; illa *Genes. i.* intelligitur de primordiali productione rerum. Illa *Eccles. 3.* intelligitur de ordinazione Dei. Illa *Psal. 145.* intelligitur de primordiali productione. Illa *Isa. 26.* de operationibus supernaturalibus. Illa *Ioannis* de prima productione rerum; Item & illa *Aitor. 4.* & ad *Rom. 11.* Item & illa *Psal. 8.* Illa vero *Iob* intelligitur de productione mediata, id est Deus fecit hominem talis, & talis complexionis, deditque virtutem Adamo producendi alios homines, item dedit virtutem cælis, terra, &c. vt producerent, se tamen solis, necessaria ad vitam humanam, nempe in montibus frumento, & herbam seruituti hominum. Illud *Ioan. 5.* rectè intelligitur de productionibus diuinis. Pater operatur generando Filium, & pater, & Filius spirando Spiritum sanctum: Aut certè ibi loquitur Christus de conservatione: Item potest intelligi de operatione gratuita; sed mihi videtur verior prior sensus; nam si intelligeretur de aliqua productione ad extra, locutus quoque fuisset Christus de Spiritu sancto, quia productiones ad extra sunt totius Trinitatis, sed tantum facit mentionem Christus de Patre, & de seipso, ergo signum est loqui de productione Spiritus sancti. Ad ultimum dic, quod in Deo vivimus, mouemur, & sumus, quia nos conseruat immediate, aut quia mediatae præducunt.

Ad decimā sextam.

Ad decimam sextam concede maiorem de causa, quā non posita aut mediata, aut immediata non ponitur effectus: & ad minorem dic, quod non posito immediato influxu Dei non definat ponit effectus; non posito tamen mediato non ponatur effectus; ex quo tantum sequitur mediata, & non immediata Deum concurrens.

Ad confirmationem dic illam ordinem esse institutum à Deo, vt inferiores lationes creature dependenter à superioribus; sunt enim causæ eiusdem ordinis, præteritum cum sol, & influentiaz ealorum causent alias qualitates in effectibus inferioribus, que non sunt aptæ natæ causari ab ipsis causis secundis: vnde quoad illas qualitates possunt censer causæ particulares: at vero secundum admittentes concursum, Deus non concurrens nisi ad illud, quod specialiter producitur à causa secunda; quare non erit necessarius illus concursus, bene vero concursus solis, astrorum, &c. quandoquidem dat effectui, quod non dat causa secunda particularis. Quod si dicas: Deus concurrendo dat esse, quod est effectus vniuersalissimus, quodque non potest haberi à causa particulari. Insto: ergo concursus Dei, quandoquidem est tantum ad esse, non vero ad tale esse, & concursus causa secunda ad tale esse, sequetur concursus Dei non influere in effectum causæ secunda, quia non influeret in tale esse.

Ad decimam septimam dic, Quod sicut est vnum in effendo primario, & independenter, ita etiam sit vnum in agendo primario, & independenter, nam agentia secunda dependent immediatè quoad suam virtutem, mediatae vero quoad vnum illius virtutis.

Ad decimā septimam.

Ad confirmationem dic Deum esse causam mediataam effectus existentis, non vero mediata, neque immediatam effectus non existentis, sed tantum est causa virtutis actiua, sicut Rex dans aliquod officium vni ex suis Aulicis, si Aulicus exerceat illud officium, dicetur Rex esse causa mediata illius exercitij: si vero ille Aulicus non exerceat suum officium, Rex non dicetur causa immediata, nec mediata illius exercitij, cum nullum exerceat ille aulicus.

Ad decimam octauam dic illud argumentum tangere maximam controv ersiam Theologicam, quomodo Deus cognoscatur certò futura contingens? nunc dico quod non cognoscatur ea ratione immediati sui concursus, sed aut in decreto diuino, aut, vt alii volunt, in eorum existentijs coexistentibus aternitati, aut in causis secundis determinatis, vt alii autumant, doceanturque communiter, præsentim apud Thomistas, licet causa secunda libera ponat libere suum effectum in rerum natura, attamen id certò nouissime Deum ab aeterno; nos autem probabilius ipsum in decreto cognoscere censemus.

Ad decimā octauam.

Ad decimam nonam dic sufficere, vt primum in quolibet genere influit in reliqua mediata. Ad vigesimam respondeo operationem artis aliquando supponere aliam operationem artis, vt quando ex una figura fit alia; & hoc pacto præsupponet operationem naturæ mediata: sic confitio papyri non supponit immediate opus naturæ, sed operationem artis; deinde satis est, vt operatio naturæ præsupponat mediatae operationem Dei, nempe primordialem rerum constitutionem.

Ad decimā nonam.

Ad vigesimam primam dic, quod vniuersalitas causarum non sit ab uno, sed à multis, vnum enim ab alio producitur, & vt ait Ochamus, non potest contrarium sufficienter probari.

Ad vigesimam primam.

Ad vigesimam secundam nega, vt sic dependere effectus à Deo tantum per accidens, nam filius dependet ab aucto per se, licet mediata: Deus quoque per suum imperium poterit annihilare effectus causarum secundarum, non vero per subtractionem concursus. Ad reliqua dicta rationis dico in eodem instanti, quo res habet esse à sua causa, dependere quoque à Deo in conferuari, quia tunc est ens per participationem, at non sequitur dependere in fieri.

Ad vigesimam secundam.

Ad vigesimam tertiam respondeo per illud argumentum tantum concludi, quod cessante causa secunda non amplius dicatur effectus dependere mediata à causa prima, bene tamen semper per dependeat ab ea etiam immediate in conferuari: addo: quod licet non dependeat amplius mediata in fieri à causa prima, dependet tamen semper mediata in facto esse, quia causa secunda talem effectum produxit, vt dependens à Deo, & vt habens talem à Deo virtutem.

Ad vigesimam tertiam.

Ad vigesimam quartam respondeo omnem effectum dici creaturam propter mediatam de-

penden-